

WIADOMIEMENSKI

KURIER POLSKI

Orzeszkowej 13 tel. 166
 Redakcja otwarta od 12-11-5-6
 Administracja - 10-11-6
 Prenumerata miesięcznie zł. 4.
 z odnośnieniem i przes. poczt. 4 zł. 50 gr.

№ 223 Rok II.
GRODNO
 czwartek 13 sierpnia 1925 r.

OGŁOSZENIA: Za 1 wiersz m/m za tekstem 20 gr. Drobnie za wyraz 10 gr. Dla poszukujących pracy 5 gr. za wyraz. Miesięczne p/g umowy. Dla ogłoszeń układ stronicy 8-mi espartowy. Każda nowa podwyżka taryfy, ogłoszona w nagłówku, obowiązuje wszystkie już przyjęte zamówienia bez uprzedniego zawiadomienia.

POCZY-JEJ PRZEKLENSTWEM Sensacyjny dramat
 życiowy w 8-miu akt.
 w rolach głównych;
 Uroczona **Betty Compson** i Słynny **M. Silis** Rzecz dzieje się w Szanchaju
 na wyspach i na lądzie morskim.

LA-CE ulica Pocztowa № 4.

Z posiedzenia R. M.
 w dniu 6 b. m.

d. o.

Gwarancja pożyczek na rozbudowę

W sprawie gwarancji pożyczek na rozbudowę, w odpowiedzi na okólnik Zarządu Związku Miast, przyjęto następujący wniosek r. Cytarżyńskiego.

W odpowiedzi na postulat Banku Gospodarstwa Krajowego o tymczasowym gwarantowaniu krótkoterminowych kredytów na rozbudowę miasta przez gminy miejskie, Rada Miejska m. Grodna uchwala powiadomić niezwłocznie biuro Związku Miast, że samorząd m. Grodna zasadniczo z powyższym postulatem godzi się i będzie udzielał żądanych przez Bank Gospodarstwa Krajowego gwarancji, o ile one będą potrzebne, ze względu na zdolność kredytową petenta możliwą.

Po przyjęciu tego wniosku Prezydent oświadcza, że Związek Właścicieli Nieruchomości w Grodnie zwrócił się do R. M. z memorjałem o wydanie polecenia Magistratowi niezwłocznego wystąpienia przez odnośne władze do Wileńskiego Banku Ziemskiego o odroczenie terminu płatności rat pożyczek amortyzacyjnych do roku 1928 o czym podawaliśmy już w 220 numerze „Kurjera”.

Projekt sfinansowania budowy kanalizacji miejskiej

Prezydent zakomunikował, że w tej sprawie były już prowadzone pertraktacje z amerykańskim konsorcjum B-oł Ulen. Przedstawiciel tej firmy obiecał udzielić miastu na cele finansowania budowy kanalizacji miejskiej pożyczki w kwocie 3.000.000 dolarów. Dla ostatecznego porozumienia się przedstawiciel wyjechał do Wiednia, skąd miał nadesłać depeszę. Ponieważ dotąd jeszcze odpowiedzi nie otrzymano a takowa, spodziewana jest lada dzień, przeto Prezydent zaproponował wybór komisji, złożonej z ludzi orientujących się w tej sprawie, aby mogła ona prowadzić pertraktacje i omówić szczegółowo rzecz całą.

Do komisji wybrano: r.r. Cytarżyńskiego, Cybulskiego i Tarłowskiego.

Rozbudowa elektrowni

Sprawę rozbudowy elektrowni miejskiej zdjęto z porządku dziennego, z powodu niezdecydowania dotąd jeszcze wyboru firmy, któraby rozbudowę tę wykonała. D. tychczas najwięcej szans powodzenia ma firma szwedzka Asea.

Stosowanie kar

Rada Miejska swego czasu uchwala zastosowanie kar na radnych za nieusprawiedliwione, nieprzybywanie na posiedzenia R. M., obecnie Województwo specjalnym pismem, uchwałę powyższą zatwierdziło.

Subsydjum dla p. Listowskiej

P. Stanisława Listowska zwróciła się do R. M. z podaniem, w którym prosiła o przyznanie jej odroczonego miesięcznego subsydjum na dalsze kształcenie.

R. Horbaczewski jest przeciwno przyznaniu p. Listowskiej subsydjum na kształcenie córki, ponieważ nie jest ona biedną wdową, nie posiada majątku lecz właścicielką domów, koncesji wódzanej, która w teraźniejszych czasach daje dobre dochody, a w dodatku osobą pobierającą pełną emeryturę.

R. Tarłowski jest przeciwno przyznaniu p. Horbaczewskiego i wnosi o ustalenie subsydjum w kwocie 100 zł. miesięcznie.

R. Cytarżyński popiera podanie p. Listowskiej, uważając, że R. M. ma moralny zobowiązek poparcia tego podania. Dalej mówca zaznacza, że rozpatrywanie i omawianie wódzanej koncesji chorego p. Stanisława Listowskiego publicznie z tego miejsca jest niedozwolone i niedopuszczalne. W konkluzji swego przemówienia popiera podanie p. Listowskiej w całej rozciągłości.

R. Horbaczewski zaznacza, że w zupełności zgadza się z wywodami r. Cytarżyńskiego co do moralnego zobowiązania R. M. względem rodziny s. p. Prezydenta Listowskiego, a wyraz temu zobowiązania R. M. dała przyznając p. Listowskiej pełną emeryturę wdowie, co zdaniem mówcy, jej się nie należało.

Teatr Miejski

dyrekcja Br. Skąpskiego

Dziś w czwartek 13 sierpnia r. b.

po raz 3-ci

„DYBUK”

Dramatyczna legenda w 3 aktach An—skiego.

Początek o godz. 8.30 w.

Podanie p. Listowskiej uważa mówca za nadużywanie dobroci R. M. Również nie dziwi się r. Horbaczewski dlaczego r. Tarłowski tak gorąco popiera prośbę p. Listowskiej, bo wszak jest jej wspólnikiem w handlu wódzanym. Reasumując swoje przemówienie wnosi o odrzucenie podania.

R. Amdurski popiera podanie i wnosi o przyznanie subsydjum w kwocie 100 zł. miesięcznie.

Zawnik Ostrowski postawił wniosek o przerwanie dyskusji. Wniosek przyjęto. W wyniku tajnego głosowania, zażądane przez r. Horbaczewskiego, postanowiono podanie p. Listowskiej przyjąć. Przy powtórnym głosowaniu o wysokość subsydjum większością głosów (16) uchwalono przyznać p. Listowskiej subsydjum na kształcenie córki w wysokości 75 zł. miesięcznie.

Po głosowaniu Prezydent oświadcza, że poruszenie przez r. Horbaczewskiego sprawy osobistej r. Tarłowskiego było nie na miejscu i nietaktowne.

R. Horbaczewski zaznacza, że zmuszony był to zrobić, a o przyszłości powie na ucho r. Tarłowskiemu.

R. Tarłowski oświadcza, że chociaż osobiście jest mu znana przyczyna szukana przez r. Horbaczewskiego mieszkańca, (obecnie r. Horbaczewski mieszka w domu p. Listowskiej przy ul. 3 maja) to jednak

że on tej sprawy, jako czysto osobistej, nie poruszał i nie spodziewał się tego od r. Horbaczewskiego. Dalej radny Tarłowski zaznaczył, że interesów rodziny s. p. Prezydenta Listowskiego zawsze bronił i broni.

Prezydent Stępielewski stwierdza, że znów niepotrzebnie r. Tarłowski poruszył sprawę osobistą r. Horbaczewskiego. (Ogólna wesołość i śmiech na sali).

dok. nast.

W sprawie pożyczki na kanalizację

Jak się powiadujemy ze sfer finansowych pożyczka zarówno dla Grodna jak Białegostoku o czym donosimy w sprawozdaniu z R. M. została przez grupę finansistów w dniu 10 b. m. zatwierdzoną, wobec czego w najbliższych dniach nastąpi finalizacja umowy.

W wyniku powyższego w naszym mieście zostanie rzucone na rynek budowlany ok. 3 milionów dolarów, co powinno znakomicie odbić się na bezrobociu, produkcji zakładów przemysłu budowlanego i wreszcie na bilansie handlowym wspartym dopływem efektywnych zagranicznych walut.

Przyjazd przedstawiciela grupy finansistów spodziewany jest w Grodnie w najbliższych dniach.

Z TEATRU

„Dybuk”

Legenda dramatyczna w 3 aktach
An—skiego.

Legenda ta zaczerpnięta z życia Ghetta żydowskiego, wymaga specjalnie kosztownej inscenizacji i subtelnej reżyserji. — Dla wypalenia całego tajemniczego świata wierzeń żydowskich z całym jego swoistym mistycyzmem.

Warunkom tym odpowiedział świetnie dyr. Skąpski — z tym jedynie zarzutem, że obarczony potrójną pracą, nie obrachował należyście terminu wykonania robót dekoratorskich, które dokończono podczas przedstawienia, z uszczerbkiem nastroju i nerwów zadowolonych widzów.

Incydentów takich należy stanowczo unikać chociażby ze względu na tutejszą publiczność, wyszukującą najmniejszy powód dla usprawiedliwienia swej obstrukcji teatralnej.

Przedstawienia w dniach poprzednich oznaczone na 8 i pół nie mogły rozpocząć się o 10-tej i trwały do 1-szej. Wszak tutejsi bywalcy teatralni, są po większej części ludźmi pracy, stojący przy swoich warsztatach, już od godz. 8-jej rana.

P. Dyrektor Skąpski w latach ubiegłych potrafił ujarzmić i niesporo opóźniających się widzów, rozpoczynając spektakle punktualnie o oznaczonej godzinie — wartoby wznieść tę metodę chociażby przez kulturę gospodarstwa społecznego, podkopując tą zakorzoną plagę gro-

dzięską — horadną niepunktualność!

Tabu legendy pełna grozby i potępienia czara, rozciąga się na tle ściany zarysowanej obywatelskości obywateli, opiera się na przesłaniach religijnych, posilając się światopoglądem najzwyklej udobrym niemal egotycznym. Jakkolwiek bliższym kłócej wzmocną duszy.

Ponadto Dybuk nosi piętno kulturalnych ośch polskich żydów; każdemu zdaniem związany jest z życiem polskiego miasteczka, mimo że stosunek żydów do chrześcijan jest zupełnie nieporozumiany.

W interpretacji zespołu sceny naszej „Dybuk” wywarł wrażenie silna, śpiewy miały niezwykłą ekspresję, sceny załorowe, ruch i na pięcie.

Z wykonawców najpóźniej zaręczał się p. Skąpski w roli cudo twórcy, jednak głos starczy świetnie oddany był nieco za bardzo przytłumiony, uobrazkowywany znakomicie co jeszcze mocniej podnosiło stylowość tej artystycznej kreacji.

P. Kidawska z talentem odtworzyła rolę Izi, niewychodząc jednak po za wąskie ramy swego jednostronnego liryzmu.

P. Bortniewskiej powinszować można rolę Redry, bajeżnie uchwycionej w charakterystyce i postaci wykonania.

Chosen odtworzony przez p. Wandę wypadł pomysłnie dzięki prawdziwemu zapalowi oraz piękne-

mu głowowi, którym artysta się posilkuje.

Młody ten talent w rękach tak wybitnego wykonawcy i młodego artysty, jak p. Skąpski, rokrocznie dawałby dzielne przyznanie. — Ile artysta potrafi, należy się opowiadać temperament i brym uosobiony gozłwami na niebezpieczną granicę pato-

Chlubnie wyróżnili się p. p. J. Marja w roli przesłanach melodyjnym głosem, postawą i dobrze uchwyceniem typu oraz p. Warden jako Chosen Ester.

Najmniej może udanie wypadła rola Rab Sander w wykonaniu p. Melorowicza.

Sander to typ bogacza miasteczkowego, którym artysta przesek zamieniał się w złota, który dął krocząc wśród samych pomysłowości, jest więc zawsze polemichu moru, wery a przylem rozsławności. Na to, że wesołość, namiętność odhija się namiętność, namiętność wadowana 1-ym niepowodzeniem w życiu, która z punktu przybrała formę tragedji. Artysta zaś od początku jest ohydny poważny niemal tragizmy co nie jest zgodnie z tendencjami autora.

W tym akcie, akcja o chwili wejścia do bożnicy wesołego Sander, winna być żywsza wesoła, wyraziście tego winien być tenim żywy i wesoły nie zaś poprzębony, który wtedy dopiero staowić będzie prawdziwy kontrast z osłupieniem spowodowanym wieścią o śmierci Chosena.

Toż samo w scenie wesela w 2-im akcie musi być więcej życia i praw-

dziwego wesela, gdyż Chasydzl to z wesołości wesoła, lubi się wesoło bawić.

Epizodyczne role wypadły znakomicie. Chory i statystki wypadły się z swego zadania bez najmniejszego zarzutu.

Reżyserja i wystawa obmyślana do najdrobniejszych szczegółów wypadła na tle praktycznej i pomyslowej a dekoracji postaci p. Kallijeni znakomicie.

Przyznać należy, że całość myni imponująca wprost wrażenie.

Niejednemu cisnąć się może pytanie, czy warto było poświęcić tyle energii, kosztów, pracy i wyniku talentów w przedstawienie teatru, badeż to byłoby atrakcyjne i treściwie tak bardzo wyjątkowe i w granice rzeczy dość jasne.

W szczególności jednak przynajmniej, że możność poznania postaci tych zakrytych dla nas tajemnic odratowania świata, z którym jednak od wieków współżyjemy na naszej ziemi, stanowi rzecz cenną trudno się przeto dziwić powodzeniu jakim sztuka cieszyła się na innych scenach.

Do powodzenia w Grodnie przyczyniła się również tutejsi żydzi, dla których świat Chasydzki jest również bezmała terra incognita.

Wystawienie i wystawa tego dzieła ma swoje głębokie podstawy dokładnie obmyślone dla dobra sztuki przez doświadzonego kierownika i krzewiciela tej sztuki na kresach jakim jest — oby wytrzymał jak najdłużej u nas — dyr. Skąpski.

S. N. J.

Kronika

Teatr Miejski

„Dybuk” zdobył sobie zasłużone powodzenie.

Na drugim przedstawieniu teatr był pełny, a publiczność wprost burzliwymi oklaskami nagradzała autora, sztukę i wykonawców.

Dziś „Dybuk” po raz trzeci z dyr. Skąpskim w roli cadyka. Świetna reżyserja, doskonała postać, na stroju gra artystów, udział chóru z synagogi podnosi jeszcze wrażenia tej efektownej i sensacyjnej sztuki.

Sztuka owiana głębokim mistycyzmem, daje doskonały obraz życia religijnego i wiary w tajemki przykazań starego testamentu, to też grana jest obecnie na wszystkich scenach a wystawiona ostatnio w Krakowie zdobyła niebywały sukces.

W przygotowaniu sztuka kosztowna z ozdobami wybuchu rewolucji we Francji i dyktatury Robespiera p. t. „Wesele” podczas rewolucji. Treść jej osnuta jest na tle walki emigrantów francuskich zwolenników króla z rewolucją. Rzecz dzieje się w zamku Tronwilem. Kostjumy historyczne, nowe dekoracje przygotowuje pracownia teatralna. Reżyseruje dyr. Skąpski.

Teatr Żołnierski

Teatr Żołnierski w sobotę 15 i w niedzielę 16 b. m. wystawia oryginalny utwór B. Bakala p. t. „Nieznanym żołnierz”. Niesamowite dzieło żołnierza polskiego na froncie francuskim (akt I), w Rosji (akt II), w P. K. U. w Warszawie, podczas nawały bolszewickiej (akt III). Epilog mistyczny grób żołnierza.

Kierownictwo dokłada wszelkich starań, by sztuka wypadła jak najlepiej. Wystawa zupełnie nowa.

Sądzimy, że miasto gremjalnie przybędzie poprzód placówkę kulturalną jak i będzie miało możność obserwować ciekawy, utwór.

Errata

W artykule „Pięćoletie pułku” wkradła się następująca korektorska omyłka. W 12 wersju od góry II a szpelta winno być szeregowi, stanu czynnego zamiast stanu cywilnego.

Zapisy do Państwowej Szkoły Muranskiej

przy ul. Prochowej 4 (między ul. Jerolimską i Artyleryjską)

zostały przedłużone na miesiąc SIERPIEŃ b. r.

Zgłaszać się można codziennie (oprócz świąt) w sekretariacie od g. 10-jej rano do 15-jej popoł. 1-3.

Zgubione kartę pobytu wydaną w Grodnie na imię Katarzyny Olaszewskiej 3-31

Zgubiono zaświadczenie wydane przez gminę Wąsiliński, powiatu Łódzkiego oraz zaświadczenie odroczenia wydanego przez PKU Grodno na imię Tawela Chazanowskiego 3-3.

Składajcie ofiary na L. O. P. P.

ROZKŁAD

jazdy pociągów ważny od 5 czerwca 25 r.

№ poc.	Rodzaj pociągu	Przyjazd do Grodna		Odjazd z Grodna		Stacja	Droga
		Godz.	Min.	Godz.	Min.		
256	Miesz.	1	20	—	—	Mosty	Grodno
704	Posp.	1	34	1	42	Zemgala	Warszawa Gł.
732/733	Osob.	1	23	2	08	Suwałki	Warszawa Wil.
711	Osob.	2	42	2	52	Warszawa Wil.	Wilno
731/734	Osob.	4	08	4	48	Warszawa Wil.	Suwałki
253	Miesz.	—	—	5	00	Grodno	Mosty
708	Posp.	4	35	4	48	Warszawa Gł.	Zemgala
257	Miesz.	—	—	6	25	Grodno	Jeziory
241	Osob.	9	25	10	01	Suwałki	Białystok
254	Miesz.	10	15	—	—	Mosty	Grodno
258	Miesz.	11	50	—	—	Jeziory	Grodno
714	Osob.	11	52	12	02	Zemgala	Warszawa Wil.
242	Osob.	—	—	18	30	Grodno	Suwałki
255	Miesz.	—	—	19	30	Grodno	Mosty
713	Osob.	14	10	14	20	Warszawa Wil.	Zemgala
243	Osob.	17	50	18	30	Białystok	Suwałki
712	Osob.	22	17	22	22	Wilno	Warszawa Wil.

ZAKŁADY GRAFICZNE

i PIERWSZA KRAJOWA FABRYKA KART DO GRY

Aleksander Łapin i S-ka

przyjmują zamówienia na wszelkie roboty

LITOGRAFICZNE

jak etykiety, plakaty, reklamy.

Spejalność: — mechanicznie gumowane etykiety dla browarów i gorzelni.

Czy jesteś już członkiem cywilnego klubu sportowego?

CRESOVIA